

Zekâ Oyunları

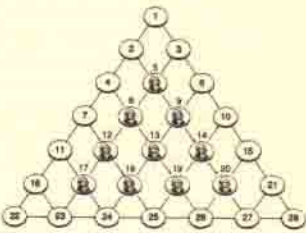
Selçuk Alsan

11 Küçük Flütçü

Cin Ruhî, Senfoni Orkestrası konserine girmek için sıra beklerken arkadaşlarına şu inanılmaz serüveni anlattı: "Küçükken mahallemizdeki çocuklarla birlikte 11 kişilik bir flüt orkestrası kurduk. Bir gün orkestra şefimiz Kulaksız Hamdi'nin ismarla-
dığı yeni flütler geldi. Birinci çocuk flütlerin onbirde birini + bir flütün onbirde birini aldı." Fakat Külyutmaz Ayyavaz, Ruhî'nin sözünü kesti: "Ruhî, yine desteksiz atışlara başladı; bir flütün onbirde birini kim ne yaparın." Cin Ruhî ona 4 oktavlık zehir gibi bir bakış fırlatarak pes perdeden konuştu: "Külyutmaz Ayyavaz; sen git de küldü patates pişir ya da git futbol topu şişir. Sen beyin yerine beyincikle doğduğundan aklın yalnız küçük problemlere yarar. Flütleri tabii ki kesip biçmedik". Diğerleri "devam et Cin Ruhî" diye bağırıyorlar; o da devam etti: "İkinci çocuk kalan flütlerin onda birini+ bir flütün onda birini; üçüncü çocuk kalan flütlerin dokuzda birini+ bir flütün dokuzda birini aldı. Bu böyle devam etti. Son-
dan bir önceki çocuk kalan flütlerin yarısı + yarım flüt aldı. Sıra bana gelince öfkemden Düzenbazçok operasından "Alçaklar" marşını söylemeye başladım. Arkadaşları merakla bağır-
dı: "Neye kızmıştın?". "Nasıl kızmaya-
yayım, bāna her bir çocuğun aldığı flüt sayısının yarısı kadar flüt kalmış-
tı." 11 küçük flütçüye toplam kaç flüt gelmişti?

Kurbağa Soyundan On Lord

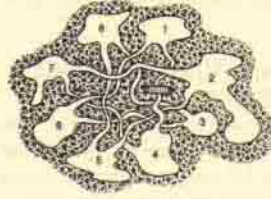
Evvvel zaman içinde, kalbur sa-
man içinde, bir ülkede 10 lord yaşar-
mış. Bunların ülkesi şekilde görülen
üçgenmiş. Bu lordların bir garip huyu
varmış: Bir lord, bir başka lordla yola
karşılaşınca (yollar üçgendeki çiz-

giler), eğer karşılaştığı lordun hemen arkasındaki daire boşsa, o lordun üstünden atlayıp hemen arkadaki boş daireye geçermiş. Örneğin, 19 no'lu lord, 14 no'nun üstünden atlayıp 10'a, 18 no'lu lord 12 no'nun üstünden atlayıp 7'ye gelebilir vb. Halk bu lordların kötü bir peri tarafından büyütüldüğüne ve kurbağlaşığına inanırmış. O masal ülkesinde şöyle de bir kural

varmış: Bir lord, diğer lordun üstünden atlayınca, üstünden atlanan lord yok olurmuş. Örneğin 19 no'lu lord, 14 no'nun üstünden atlayınca 14 no'lu lord yok oluyor ve 19 no'lu lord 10 no'lu daireye geliyor. Bir gün halk tarlalardan dönünce bir bakıyor ki tek bir lord kalmış; o da üçgenin tam ortasında 13 no'lu dairede oturuyor. Bu sonuca varmak için nasıl sıçramalar yapıldığını bulunuz. Bir soru daha: Lordlardan üçü, üçgenin köşelerine (No 1, 22, 28) yerleşmek istiyor; (yani her köşede 1 lord olacak); verdiğimiz kuralın uygulayarak bunu başarabilir misiniz?

Yedi Kuğu ve Sekiz Göl

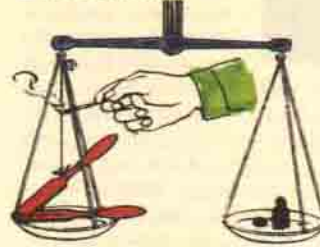
Sekiz gölün biri boş; diğer 7 gölün her birinde bir kuğu var. Göller şekilde görüldüğü gibi kanallarla birbirine bağlı. Kuğular göllerin kıyısında güneşleniyor. Yem veren görevli gelince hepsi suya atılan yemleri yemek için suya atıyor. Turizm açısından kuğuların gölden göle kanallar aracılığıyla yüzmesi göze hoş görüneceğinden şöyle bir kural konulmuş: Hiçbir kuğuya kendi yaşadığı gölde yem verilmeyecek. Yem isteyen kuğu, kendi bulunduğu gölden bir kanal aracılığıyla boş (içinde kuğu olmayan) bir göle yüzmelidir. Yalnız 1 ve 4 no'lu göllerin arasındaki kanal tamirât nedeniyle kapalıdır. Kuğuların hiçbiri aç kalmadığına göre gölden göle hangi sırayla gidiyorlar? Hepsini aynı anda (çey zaman olarak) yem yiyebilir mi?

İç içe Barakalar

Şeytan Şeyda, Yarbay Cin Ruhî'nin yanına geldiğinde onu hayli düşünceli gördü ve sordu: "Hayrola ne düşünüyorsun böyle?" Ruhî elindeki Genel Kumay'dan gelen telgrafi okudu: Birliğimizde 6 barakadan ibaret bir askeri tutsukevi yapılacaktır. Ancak güvenliğin kolay sağlanabilmesi için her baraka diğer 5 barakayla komşu olmalı, yani barakaların herhangi birinden kalan 5 barakanın herhangi birine direkt olarak geçilebilmelidir. Bu konudaki planınızı 24 saat içinde telgrafla bildiriniz." Şeytan Şeyda hayatında ilk kez bir işe yaradı; elini Ruhî'nin elinin üstüne koyarak "Üzülme kardeşim, nasıl olsa dünyada kimse bu problemi çözemez" dedi.

Dedi ama Cin Ruhî de aynı anda bahırmıştı: "Eureka, buldum!" Cin Ruhî, Şeytan Şeyda'nın (altında boynuz gibi iki kemik çıkıntısı olduğu için bu isimle anılıyordu) ellerini öpmeye başladı. Şeyda şaşırmıştı; Ruhî "problemi ellerin çözdü, ellerin" diyordu durmadan. Doğrusunu söylemek gerekirse Şeytan Şeyda, Cin Ruhî'nin aslında kaç tane keşisinin kaçmış olduğunu düşündüğünü sandı ilk önce. Ama hayır, Ruhî, Şeyda'nın elini elinin üstüne koymasıyla çözümü bulmuştu. Neydi acaba çözüm?

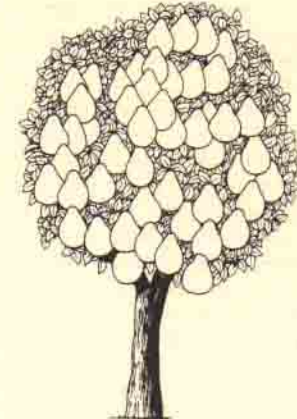
Kütle Çekim Problemleri

- 1- Bir cismin Dünya'nın merkezindeki ağırlığı nedir? Neden?
- 2- 80 kg. lık bir astronot Dünya'dan 6400 km. uzakta kaç kg gelir? (Dünya'nın yarıçapı 6400 km.)
- 3- Serbestçe düşmekte olan bir cismin ağırlığı ne olur?
- 4- Şekilde bir fındık kırıcı görülmüyor. Bacaklarından biri yükseltilip bir iplikle terazi koluna bağlanmış. İp yakılırsa sol kefe aşağı mı, yukarı mı gider?

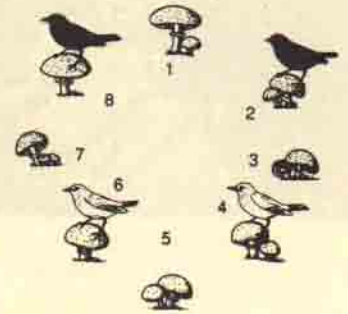
Armut Ağacındaki Keklik

Bir keklik avcıdan kaçarak armut ağacına gizlendi. Gördüğünüz armutlardan biri aslında kekliktir. Gerçi kekliğin biçimi biraz armutu andırır; fakat burada istenilen şey, kekliğe en çok benzeyen armutu aramanız değildir. Esasen ağaçtaki bütün armutların biçimleri aynıdır. Burada mantığınızı

kullanmanız isteniyor. Keklik armutlardan birinden geçerek ağaca girmiş ve armuttan armuta geçerek ilerlemiş; öyle ki iki armut arasındaki her sınırdan yalnız bir kere geçmiş. Nihayet kendini gizleyebilmiş. Bu bilgilerle kekliğin hangi armuttan geçerek ağaca girdiğini, nasıl bir yol izlediğini ve nerede gizlendiğini bulunuz.

Dört Karatavuk

Ormanda bir çember üzerine dizilmiş 8 mantar var. 2 ve 8 no'lu mantarlar üzerinde birer karatavuk, 6 ve 4 no'lu mantarlar üzerinde de birer albino (doğuştan beyaz) karatavuk oturuyor. Orman perileri öyle bir sihir yapmış ki, karatavuklar saat yönünde veya saatin tersi yönünde ancak 3 mantar gidebiliyorlar. Örneğin 2 no'lu mantarın üzerindeki karatavuk 7 no'lu veya 5 no'lu mantarın üstüne gelebilir. Karatavukları öyle hoplatın ki 2 ve 8 no'lu mantarların üstündeki karatavuklar 4 ve 6 no'lu mantarların üstüne, 4 ve 6 no'lu mantarların üstündeki beyaz karatavuklar da 2 ve 8 no'lu mantarların üstüne gelsin.

Düşündürücü Zarlar

Gökökyüz ile Balaban amca iki zarla oynanan bir oyun bulmuşlardır. Bu oyunda sayı değil, renk vardı. Her zarın bazı yüzleri kırmızı, bazı yüzleri mavi boyanmıştı. Sırası gelen oyuncu iki zarı birden atıyordu. Zarların üst yüzleri aynı renk gelirse Gökökyüz, farklı renklerde gelirse Balaban amca kazanıyordu. Zarlardan birinin 5 yüzü kırmızı ve 1 yüzü mavidir. Eşitliği sağlamak için ikinci zarın kaç yüzü kırmızı olmalıdır? (100 Jeux Numérisque'den).

